

Uvažuje se o tvorbě krajských center rozvoje lidských zdrojů

*Miroslava Mandíková
Zdeněk Palán*

Dostat pracovníky na úroveň, která by zajišťovala vysokou konkurenceschopnost Česka nejen v rámci Evropy, si klade za cíl řada analýz. Je na čase je doplnit i konkrétními kroky.

Úvodem je nezbytné podotknout, že žádná krajská centra pro rozvoj lidských zdrojů ještě neexistují. Jsou sice předmětem úvah, ale zatím je i jejich název jen předmětem diskusí. Když je všechno takové hypotetické, proč se o tom vůbec uvažuje?

Pojmy celoživotní učení, vzdělávání dospělých, další vzdělávání, další profesní vzdělávání, rekvalifikační vzdělávání, rozvoj lidských zdrojů a další z této oblasti, se v poslední době objevují na veřejnosti se stále větší frekvencí. Když je něco frekventované, bývá to často i módní. Je to i případ zmiňovaných vzdělávacích oblastí? Jistě ne. Příčiny jsou v trendech, které navozují jiné společenské jevy, jako je konkurenceschopnost, zaměstnatelnost, nezaměstnanost, sociální exkluze, jistě i nutnost vyrovnat se těm, se kterými vstupujeme do Evropské unie, spojená se snahou být schopni zhodnocovat tento vstup k vlastnímu prospěchu.

Problém je v tom, že se uvedené vzdělávací pojmy sice skloňují ve stále rychlejších frekvencích, ale mnoho konkrétního se v těchto oblastech neděje. Přínosné je, že vláda letos v březnu přijala svým usnesením Strategii rozvoje lidských zdrojů, přínosná je jistě i práce Systém dalšího profesního vzdělávání, kterou v současnosti zpracovává pro Ministerstvo práce a sociálních věcí Národní vzdělávací fond. Společně oběma těmito aktivitám je zamyšlení o tom, jakým způsobem bude možné veškeré záměry v dalším profesním vzdělávání realizovat co nejefektivněji.

Analýza potřeb a požadavků rozvoje lidských zdrojů v souvislosti s připravovaným návrhem systému strategického řízení rozvoje lidských zdrojů na národní a regionální úrovni ukázala, že v ČR chybí síť vzdělávacích (výcvikových) center pro dospělé, existujících souběžně s formálním školským systémem, poskytujících prvotní či další kvalifikaci dospělým občanům s praxí a podporovaných ze státních a veřejných rozpočtů.

V souvislosti s tímto konstatováním se nabízí následující řešení zřízením víceúčelových center pro rozvoj lidských zdrojů, dislokovaných na krajské úrovni.

V souvislosti s reformou veřejné správy, vznikem krajské samosprávy a s přípravou České republiky na vstup do Evropské unie a efektivní využívání prostředků strukturálních fondů, zejména Evropského sociálního fondu, nabyl pro ČR na významu nový fenomén výkonnosti a konkurenceschopnosti regionu a s tím spojené odpovědnosti za rozvoj lidských zdrojů na regionální úrovni. Národní konkurenceschopnost je významně závislá na úrovni synergické koordinace a strategickém usměrňování právě regionálního potenciálu.

Tomuto faktu odpovídá vznikající projekt víceúčelových krajských center pro rozvoj lidských zdrojů, která by se měla především stát nástrojem pro vyrovnávání kvalifikačního potenciálu lidí se skutečnými potřebami trhu práce v regionech.

Centra ve svých vzdělávacích programech budou nabízet obecně uznávanou kvalifikaci všem dospělým zájemcům, kteří ukončili školní docházku, nastoupili do praxe a z různých důvodů potřebují či požadují v průběhu svého života získat další (ev. i základní) kvalifikaci. Centra by nabízela vzdělávací programy specifickými formami, metodami výuky a výcviku, přizpůsobenými dospělým zájemcům, se

standardizovaným obsahem, kdy profil absolventa bude stanovován v úzké spolupráci se zaměstnavateli, výzkumnými pracovišti s respektováním dosavadní kvalifikace, individuální zkušenost a zjišťovaných předpokladů dospělých zájemců. Budou realizovat i podpůrné poradenské služby, individuální profesní diagnostiku, bilanční diagnostiku, atp.

Měla by být zřízena ve všech regionech s využitím existujících vhodných materiálních, technických a personálních kapacit a měla by být financována z regionálních fondů, do nichž by přispíval stát (např.z prostředků politiky zaměstnanosti), zaměstnavatelé v regionu, regionální správa, budou využívány i prostředky Evropského sociálního fondu a další.

Centra by kromě poskytování dalšího odborného vzdělávání měla fungovat jako místa pro kvalifikační ověřování kompetencí, získaných v neformálním či informálním učení. Zároveň by měla být i nositeli nových přístupů, metod a inovačních konceptů celoživotního učení.

Konečně, centra by měla tvořit základ systému péče o lidské zdroje, který bude obsahovat metodologický, informační, finanční, organizační, diagnostický a prognostický rámec pro implementaci systému dalšího profesního vzdělávání i celkového rozvoje lidských zdrojů v krajích.

Centra jsou zatím předmětem úvah. Ono není TO zcela přesné, protože Národní vzdělávací fond již připravil projekt PHARE, jehož výsledkem bude zřízení dvou center, a to v krajích Vysočina a Moravskoslezském. Předpokládáme, že výsledkem projektu bude i zkušenost, která dá vzniknout centrům i v ostatních krajích s využitím finančních prostředků Evropského sociálního fondu.

Autoři jsou pracovníky Národního vzdělávacího fondu